

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 141/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, namietaného porušenia čl. 1, čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 ods. 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd, namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 2, čl. 39 a čl. 40 ods. 6 Listiny základných práv a slobôd a práv zaručených v čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 152/2011 a jeho rozsudkom z 9. októbra 2012, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 65/2014 a jeho rozsudkom zo 17. júna 2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 64/2013 a jeho rozsudkom zo 16. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 6 ústavy, porušenie čl. 1, čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1 a čl. 4 ods. 3 a 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), porušenie základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 2, čl. 39 a čl. 40 ods. 6 listiny a práv zaručených v čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 152/2011 a jeho rozsudkom z 9. októbra 2012, postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 65/2014 a jeho rozsudkom zo 17. júna 2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 64/2013 a jeho rozsudkom zo 16. apríla 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 137/2009 z 15. decembra 2010 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. d) a l) a § 37 písm. m), § 38 ods. 3, § 39 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona vo výmere 5 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku okresného súdu podal príslušný prokurátor odvolanie, ktoré krajský súd uznesením sp. zn. 3 To 17/2011 z 1. marca 2011 zamietol.

Druhostupňové rozhodnutie napadol generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) dovolaním č. k. XV/1 Pz 172/11-4 z 25. mája 2011, na základe ktorého najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Tdo 44/2011 zo 7. decembra 2011

rozhodol, že uznesením krajského súdu z 1. marca 2011 a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. h) a i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) porušený zákon v ustanoveniach § 36 písm. d) a l) Trestného zákona, § 38 ods. 2 a 3 Trestného zákona, § 39 ods. 1 Trestného zákona a § 319 Trestného poriadku v prospech obvineného— sťažovateľa. Najvyšší súd preto rozhodnutie krajského súdu zrušil, rovnako ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené uznesenie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo jeho zrušením, stratili podklad. Zároveň najvyšší súd zrušil aj rozsudok okresného súdu z 15. decembra 2010 vo výroku o treste a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Po opätovnom prerokovaní okresný súd rozsudkom sp. zn. 3 T 152/2011 z 9. októbra 2012 za spáchaný trestný čin uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 To 153/2012 z 12. februára 2013 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e) a ods. 2 Trestného poriadku zrušil prvostupňový rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a v zmysle ustanovenia § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľovi uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l) a § 39 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Proti rozsudku krajského súdu z 12. februára 2013 podal generálny prokurátor pod č. k. XV/1 Pz 237/13-4 z 21. júna 2013 dovolanie, na základe ktorého najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 Tdo 64/2013 zo 16. apríla 2014 rozhodol, že z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku bol porušený zákon v ustanoveniach § 39 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona, § 172 ods. 2 Trestného zákona, § 321 ods. 1 písm. e) a ods. 2 Trestného poriadku a § 322 ods. 3 Trestného poriadku v prospech obvineného – sťažovateľa. Dovolací súd rozsudok krajského súdu z 12. februára 2013 zrušil vo výroku o treste a vo výroku o zaradení sťažovateľa na výkon trestu odňatia slobody. Zároveň zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom

na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Krajský súd následne rozsudkom sp. zn. 3 To 65/2014 zo 17. júna 2014 rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d) a ods. 2 Trestného poriadku rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 T 152/2011 z 9. októbra 2012 zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám v zmysle ustanovenia § 322 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľovi uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l) a § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením na jeho výkon podľa § 48 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Sťažovateľ zastáva názor, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 152/2011 z 9. októbra 2012, rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 65/2014 zo 17. júna 2014 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 64/2013 zo 16. apríla 2014 došlo k zásahu do jeho základných práv a slobôd, pretože právne závery uvedené v označených rozhodnutiach *„sú v extrémnom rozopre s vykonanými dôkazmi a preto... sú arbitrárne, porušujúce právo na spravodlivé súdne konanie, právo na rozhodnutie o trestnom obvinení v súlade s konaním ustanoveným zákonmi, právo zákazu diskriminácie, princíp zákonnosti, princíp právnej istoty, princíp zákazu svojvôle a princíp primeranosti...“*.

Sťažnosť sťažovateľa smeruje proti rozhodnutiu o uložení trestu odňatia slobody, s ktorého výmerou nesúhlasí a tvrdí, že najvyšší súd v rozsudku zo 16. apríla 2014 a následne ani krajský súd v rozsudku zo 17. júna 2014 sa práve v súvislosti s ukladaním trestu *„absolútne nevysporiadali“* so zhoršujúcim sa zdravotným stavom sťažovateľa *„kedy mimo vážnych ochorení uvedených v znaleckom posudku... vo výkone väzby prekonal akútny infarkt myokardu...“*. Sťažovateľ zastáva názor, že jeho *„narušený zdravotný stav so zhoršujúcou sa tendenciou samo o sebe odôvodňuje použitie moderačného ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zákona, nakoľko trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov“* sa v jeho prípade *„s prihliadnutím... uvedené zdravotné komplikácie javí ako trest odňatia slobody na doživotie“*.

Sťažovateľ považoval za dôležité poukázať na to, že sa k trestnému činu priznal a úprimne ho oľutoval, avšak najvyšší súd v rozsudku zo 16. apríla 2014 a následne krajský súd v rozsudku zo 17. júna 2014 sa „okrem úplne formálneho uloženia – priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zákona absolútne nevysporiadal s touto“, podľa názoru sťažovateľa „podstatnou skutočnosťou, kedy v podobných... situáciách... prichádza do úvahy i konanie o dohode o vine a treste... a navyše, táto skutočnosť vrátane... veku, sú“ podľa sťažovateľa „ako i súdnej praxe hodné osobitného zreteľa v zmysle § 39 Tr. zákona“.

Sťažovateľ poznamenáva, že v jeho prípade uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov „nemôže byť... primeraným. Tento trest nezohľadňuje okolnosti prípadu, pomery páchatel'a, poľahčujúce okolnosti ako ani iné zvláštnosti prípadu, na základe ktorých by súd mohol dospieť k záveru, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti nepostačuje aj trest kratšieho trvania“. Sťažovateľ poukázal na to, že je „65-ročná osoba trpiaca viacerými vážnymi ochoreniami, k tomu s prekonaným akútnym infarktom myokardu..., ktorý sa k spáchanému trestnému činu priznal a tento úprimne oľutoval, no napriek týmto skutočnostiam“ mu „bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, čo síce je spodná hranica zákonom stanovenej trestnej sadzby..., avšak tento“ podľa názoru sťažovateľa „nemožno považovať za trest primeraný, a nepoužitie moderačného ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zákona“ považuje „za diskriminačné“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol, že

„1. Okresný súd Bratislava II postupom v konaní sp. zn. 3 T/152/2011 a jeho rozsudkom z 09. 10. 2012, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 1 Tdo 64/2013 zo 16. 04. 2014 a Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 4 To/65/2014 zo 17. 06. 2014 porušili právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, právo sťažovateľa na rozhodnutie o trestnom obvinení v súlade s konaním ustanoveným zákonom, právo sťažovateľa zákazu diskriminácie, právo sťažovateľa na princíp zákonnosti, princíp právnej istoty, princíp zákazu svojvôle a princíp primeranosti vyplývajúce z čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 3, čl. 13 ods. 4, čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2,

čl. 49, čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1, čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 3, čl. 4 ods. 4, čl. 8 ods. 1, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 2, čl. 39, čl. 40 ods. 6 Listiny základných práv a slobôd a čl. 5 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 3 T/152/2011 z 09. 10. 2012 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 To/65/2014 zo 17. 06. 2014 sa zrušuje vo výrokoch o treste, spôsobe jeho výkonu a Krajskému súdu v Bratislave sa vec vracia na ďalšie konanie.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 64/2013 zo 16. 04. 2014 sa zrušuje a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa vec vracia na ďalšie konanie.

4. Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia, ktoré majú vo výroku o treste rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 3 T/152/2011 z 09. 10. 2012 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 To/65/2014 zo 17. 06. 2014 svoj podklad.

5. Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby neodkladne prepustil sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu vo výške 20.000 €, ktorú mu je povinný zaplatiť spoločne a nerozdielne Okresný súd Bratislava II, Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu návrhu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie označených článkov ústavy a listiny, ako aj namietané porušenie označených základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom postupom a rozsudkami okresného súdu sp. zn. 3 T 152/2011 z 9. októbra 2012, krajského súdu sp. zn. 3 To 65/2014 zo 17. júna 2014 a najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 64/2013 zo 16. apríla 2014, ku ktorému malo dôjsť tým, že všeobecné sudy pri

rozhodovaní o treste odňatia slobody ukladanom sťažovateľovi neprihliadli na všetky okolnosti odôvodňujúce jeho mimoriadne zníženie a nevysporiadali sa so skutočnosťami, ktoré takýto postup odôvodňovali, preto tieto rozhodnutia sťažovateľ považuje za arbitrárne a diskriminačné a uložený trest odňatia slobody za neprimeraný.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 13 ods. 3 ústavy zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky.

Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 49 ústavy len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

Podľa čl. 50 ods. 6 ústavy trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa čl. 1 listiny ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 2 ods. 1 listiny štát je založený na demokratických hodnotách a nesmie sa viazať ani na výlučnú ideológiu ani na náboženské vyznanie.

Podľa čl. 3 ods. 1 listiny základné práva a slobody sa zaručujú všetkým bez rozdielu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnostnej alebo etnickej menšine, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Podľa čl. 4 ods. 3 listiny zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré splňajú ustanovené podmienky.

Podľa čl. 4 ods. 4 listiny pri používaní ustanovení o medziach základných práv a slobôd musí sa dbať na ich podstatu a zmysel. Také obmedzenia nemožno zneužívať na iné účely, než na ktoré boli ustanovené.

Podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda je zaručená.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 39 listiny iba zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno za jeho spáchanie uložiť.

Podľa čl. 40 ods. 6 listiny trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podľa čl. 17 dohovoru nič v tomto dohovore sa nemôže vykladať ak, akoby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na zničenie ktoréhokoľvek z tu priznaných práv a slobôd alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než to dohovor ustanovuje.

1. K namietanému porušeniu článkov ústavy a listiny a namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 152/2011 a jeho rozsudkom z 9. októbra 2012

Pokiaľ ide o namietané porušenie sťažovateľom označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 152/2011 a jeho rozsudkom z 9. októbra 2012, ústavný súd poznamenáva, že preskúmaniu tohto postupu a rozsudku okresného súdu bráni princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí požiadať o ochranu tohto práva ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, IV. ÚS 380/04, III. ÚS 5/05). Takýmto súdom bol vo vzťahu k okresnému súdu krajský súd, ktorý na základe odvolania sťažovateľa napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám o týchto otázkach rozhodol. V tejto časti ústavný súd preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu článkov ústavy a listiny a namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 64/2013 a jeho rozsudkom zo 16. apríla 2014

Pokiaľ ide o namietané porušenie sťažovateľom označených ustanovení ústavy a listiny a označených základných práv zaručených ústavou a listinou, resp. práv zaručených dohovorom postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 64/2013 a jeho rozsudkom zo 16. apríla 2014, ústavný súd pripomína, že jednou zo základných podmienok

prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Podľa zistenia ústavného súdu rozsudok najvyššieho (dovolacieho) súdu sp. zn. 1 Tdo 64/2013 zo 16. apríla 2014 bol sťažovateľovi doručený 20. mája 2014 a jeho obhajkyňi 21. mája 2014. Sťažnosť pre porušenie základných práv a slobôd bola ústavnému súdu doručená 17. septembra 2014 (podaná na poštovú prepravu deň predtým). Je teda zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy bola ústavnému súdu jednoznačne doručená po uplynutí ustanovenej dvojmesačnej lehoty od doručenia rozsudku najvyššieho súdu, teda oneskorene. Z tohto dôvodu ju bolo potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

3. K namietanému porušeniu článkov ústavy a listiny a namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 65/2014 a jeho rozsudkom zo 17. júna 2014

Podstata námietok sťažovateľa spočíva v jeho tvrdení, že všeobecné súdy pri rozhodovaní o treste neprihliadli na všetky okolnosti odôvodňujúce jeho mimoriadne zníženie a nevysporiadali sa so skutočnosťami, ktoré takýto postup odôvodňovali, preto tieto rozhodnutia sťažovateľ považuje za arbitrárne a diskriminačné a uložený trest odňatia slobody za neprimeraný.

Vo vzťahu k takto vymedzenému predmetu sťažnosti ústavný súd predovšetkým konštatuje, že už zo samotného znenia napadnutých citovaných čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2,

čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 6 ústavy, čl. 1, čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 3 a 4, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 6 listiny, ako aj čl. 14 a čl. 17 dohovoru je evidentné, že s prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľa, ktorá spočíva v námietke neprimeranosti výmery jemu uloženého trestu odňatia slobody, k namietanému porušeniu týchto článkov ústavy, listiny a dohovoru ako samostatne označených nemohlo dôjsť, resp. by mohlo dôjsť iba v spojení s vyslovením porušenia iných základných práv alebo slobôd (k tomu však pozri ďalej).

Takisto namietané porušenie čl. 49 ústavy, čl. 39 listiny a čl. 7 ods. 1 dohovoru sa v prípade sťažovateľa opäť poukazujúc na jeho námietky javí ako zjavne neopodstatnené. Sťažovateľ totiž svojou argumentáciou neatakujú, že by jeho konanie, za ktoré bol odsúdený, nebolo trestným činom a že by trest odňatia slobody, aký mu bol v skutočnosti uložený, zákon nedovoľoval uložiť. Jeho tvrdenia spočívajú v neprimeranosti výmery trestu uloženého v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Vzhľadom na uvedené je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnenou, čo bol dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ ide o namietané porušenie ostatných sťažovateľom označených základných práv (základné právo na súdnu ochranu, základné právo na osobnú slobodu, právo na spravodlivé súdne konanie a právo na slobodu), ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade

a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Ústavný súd poznamenáva, že mu neprislúcha hodnotiť spôsob vykonávania dôkazov všeobecnými súdmi ani hodnotiť skutkové a právne závery, ku ktorým dospeli, a tak zasahovať do ich rozhodovacej činnosti, pretože nie je prieskumným súdom ani nadriadeným súdom. Jeho úlohou je kontrola zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Vychádzajúc z uvedených téz ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 3 To 65/2014 zo 17. júna 2014, z odôvodnenia ktorého vyplývajú tieto relevantné skutočnosti:

«Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku sp. zn. 1 Tdo/64/2013 zo 16. 04. 2014 podrobne rozviedol z akých dôvodov akceptoval dovolanie podané generálnym prokurátorom SR a prečo sa nestotožnil s argumentáciou odvolacieho súdu vo vzťahu k aplikácii ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu - § 39 ods. 1 Tr. zák.

Konštatoval, že „nezisťuje žiadne okolnosti prípadu, ktoré by zodpovedali aplikácii ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. Naopak, konanie obvineného [REDAKOVANÉ] je treba hodnotiť ako recidívu, ktorá má svoje vyjadrenie aj v právnej kvalifikácii jeho konania, keď krátko po výkone trestu odňatia slobody sa znovu dopustil rovnakej trestnej činnosti, za ktorú bol právoplatne odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody, ktorý aj

čiasťočne vykonal. Dovolací súd sa stotožňuje aj s argumentáciou generálneho prokurátora vo vzťahu k neexistencii takých pomerov páchatel'a, ktoré by boli dôvodom pre aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. Zdravotný stav obvineného [REDAKOVANÉ] je dostatočne zdokumentovaný závermi znaleckého posudku znalca [REDAKOVANÉ] z 21. augusta 2012 ako i ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu. Podľa záveru znaleckého posudku (čl. 591 spisu) v prípade ochorenia obvineného sa t. č. nejedná o akútne život ohrozujúce choroby. Súdny spis (č. 1. 638 spisu) obsahuje odpoveď Ústavu na výkon väzby [REDAKOVANÉ] č. ÚVV-99/23-2012... podľa ktorej má obvinený poskytnutú adekvátnu liečbu a zdravotnú starostlivosť a výkonom väzby nie je ohrozený na zdraví a živote. Dovolací súd poznamenáva v tejto súvislosti, že po právoplatnom odsúdení obvineného, zo spisu nevyplývajú jeho aktivity v zmysle § 412 ods. 1, § 413 ods. 2 Tr. por. Dovolací súd sa nestotožňuje ani so záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje v prípade obvineného [REDAKOVANÉ] aj trest kratšieho trvania. V tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že ak páchatel' v minulosti už spáchal trestný čin, môže súd zo zhodnotenia konkrétnych okolností minulého a súčasného trestného činu vyvodit' príslušné závery, pokiaľ ide o postoj páchatel'a k spoločenským hodnotám chráneným trestným zákonom, či páchatel' má sklony k páchaniu trestnej činnosti alebo či spáchanie oboch trestných činov je v inak riadnom živote páchatel'a len náhodné, aký je stupeň a povaha mravného narušenia páchatel'a, aká je možnosť jeho nápravy a pod. Ak však páchatel' už bol za trestný čin i odsúdený, môže súd okrem uvedených skutočností hodnotiť tiež ďalšie skutočnosti a robiť z nich ďalšie závery, a to, aký účinok malo na páchatel'a odsúdenie a uloženie trestu, prípadne i výkon uloženého trestu. Z týchto skutočností môže súd urobiť už omnoho konkrétnejšie závery o možnosti nápravy páchatel'a určitým druhom alebo výmerou trestu a pod..."

Teda na podklade vyššie citovaného, krajský súd preskúmajúc predložený trestnú vec obžalovaného [REDAKOVANÉ] konštatuje, že súdom prvého stupňa bola správne ustálená a priznaná poľahčujúca okolnosť v zmysle § 36 písm. 1/ Tr. zák.

Nesprávne však súd prvého stupňa ustálil a priznal prítiažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. m/ Tr. zákona tj. bol už za trestný čin odsúdený; súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na, nakoľko z ustanovenia § 172 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona, z ktorého bol obžalovaný uznaný vinným je zrejmé, že kvalifikačným znakom je aj spáchanie trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo

prekursorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 Tr. zák., ak bol páchatel' už za taký trestný čin odsúdený. V takomto prípade je potrebné vychádzať z ustanovenia § 38 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého na okolnosť, ktorá je znakom trestného činu, nemožno prihliadať ako na priťažujúcu okolnosť. Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd nestotožnil s názorom prvostupňového súdu, že obžalovanému [REDAKOVANÉ] priťažuje v zmysle § 37 písm. m/ Tr. zák., že bol už za trestný čin odsúdený.

S poukazom na vyššie zdôvodnené potom odvolací súd korigoval výrok o treste na podklade odvolania obžalovaného v jeho prospech a vypustil priznanú priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. m/ Tr. zák.

Krajský súd berúc do úvahy vyššie uvedené, súc viazaný právnym záverom uvedeným v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Tdo/64/2013 zo 16. 04. 2014 je toho názoru, že trest, ktorý bol obžalovanému [REDAKOVANÉ] uložený vo výmere desať rokov (na dolnej hranici trestnej sadzby), na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia, je trestom primeraným, zákonným a predovšetkým takým, ktorý dostatočne zabezpečí ochranu spoločnosti tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho prevýchovu k tomu, aby viedol riadny život a preto trest v tejto výmere uložil aj svojim rozhodnutím.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd rozhodol o odvolaní obžalovaného [REDAKOVANÉ] tak ako je citované vo výroku rozsudku.»

Ako z citovanej časti napadnutého rozhodnutia vyplýva, odvolací súd sa tak právnymi, ako aj skutkovými otázkami podstatnými pre rozhodnutie o výmere uloženého trestu odňatia slobody sťažovateľovi primerane zaoberal. Zdôraznil, že pri svojom rozhodovaní bol viazaný právnym názorom najvyššieho súdu uvedeným v rozsudku sp. zn. 1 Tdo 64/2013 zo 16. apríla 2014, z ktorého dôležité časti odôvodnenia odcitoval a sám argumentáciu náležite doplnil. V odôvodnení odvolacieho súdu preto nechýbajú konkrétne skutočnosti, z ktorých pri svojom konečnom verdikte vychádzal. Ústavný súd nepovažuje za potrebné na tomto mieste znovu opakovať dostatočne určité, jasné a zrozumiteľné dôvody, pre ktoré všeobecné súdy, teda aj krajský súd nepovažovali aplikáciu ustanovení § 39 ods. 1 Trestného zákona v trestnej veci sťažovateľa za možnú. Svoje závery pritom opreli o zistené konkrétne skutočnosti vyplývajúce zo spisového materiálu, okolnosti prípadu a príslušné zákonné ustanovenia. Odôvodnenie napadnutého druhostupňového

rozhodnutia vo vzťahu k námietkam sťažovateľa považuje ústavný súd za dostatočne presvedčivé. Krajský súd ozrejmil neexistenciu pomerov sťažovateľa, ktoré by boli dôvodom na použitie ustanovení o mimoriadnom znížení trestu, rovnako sa venoval otázke zdravotného stavu sťažovateľa v súvislosti s určením výmery jemu ukladaného trestu odňatia slobody, vychádzajúc pritom zo skutkových zistení na základe vykonaného dokazovania.

Ústavný súd preto považoval odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu na logické, korešpondujúce s výrokom o výške trestu, bez vnútorných rozporov, a teda legitímne.

Ústavný súd nezistil taký výklad aplikovaných ustanovení príslušných predpisov upravujúcich postup ukladania trestu odňatia slobody namietaným postupom krajského súdu, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s ústavou.

Ústavný súd tak dospel k záveru, že relevantné skutkové a právne závery odvolacieho súdu prezentované v namietanom rozsudku sa opierajú o akceptovateľné vyhodnotenie podstatných skutočností, a teda ich nehodnotí ako vykazujúce známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. V tejto spojitosti možno zdôrazniť, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (III. ÚS 185/09).

Vzhľadom na uvedené posúdil ústavný súd námietky sťažovateľa týkajúce sa rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 65/2014 zo 17. júna 2014 ako zjavne neopodstatnené a ako také ich podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Z týchto dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a ďalšími návrhmi sťažovateľa sa nezaoberal, pretože sa stali bezpredmetnými.

Z rovnakého dôvodu, t. j. odmietnutia sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu odstraňovať nedostatok sťažnosti spočívajúci v absencii právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2016